

Lainan myöntäminen Kemin Matkailu Oy:lle

Kaupunginhallitus 25.09.2023 § 288

Valmistelu

Kemin Matkailu Oy on 8.9.2023 hakenut kaupungilta kassalainaa maksuvalmiuden turvaamiseksi ennen kuin tulevan matkailukauden maksuliikenne käynnistyy. Yhtiön suunnitelma liikevaihdon kasvusta on edennyt suunnitellusti ja varaustilanne on hyvällä tasolla. Tästä syystä kassalaina on perusteltu ja edellytys tavoitteessa pysymiseksi. Talouspäällikön päätöksellä yhtiölle on myönnetty 200 000 euron kassalaina, joka erääntyy viimeistään 14.9.2024.

Yhtiön lainojen tilanteesta toimitusjohtaja toteaa, että rahoittajan kanssa käydään neuvotteluja nykyisten lainojen uudelleen järjestelystä. Yhtiön mukaan tavoitteena on hakea n. 7 miljoonan euron rahoituskokonaisuuteen ratkaisua, joka vastaisi toiminnan kehitystä ja tulosta.

Kemin Matkailu Oy (jäljempänä Matkailu) on ollut ahdingossa koronapandemian vuoksi vuoden 2020 keväästä lähtien. Yhtiö on selviytynyt juoksevista menoista valtion kustannustuella, kaupungin tilapäisrahoituksella ja kuluja karsimalla. Lisäksi yhtiö on joutunut uudelleenjärjestelemään lainoja, nostamaan kaupungilta lainaa Osuuspankin lainan lyhennysten maksamiseen ja Sammon telakointia varten. Lisäksi kaupunki on vahvistanut yhtiön omaa pääomaa tekemällä yhtiöön miljoonan euron pääomasijoituksen. Näistä toimenpiteistä huolimatta yhtiö ei pysty vielä selviytymään kaikista velvoitteistaan ilman omistajan toimenpiteitä. Matkailu on kaupungin 100 prosenttisesti omistama yhtiö.

Matkailulla on Kemin Seudun Osuuspankista pitkäaikaista lainaa investointien rahoittamiseen noin 6,6 miljoonaa euroa ja kaupungin myöntämiä antolainoja 2,0 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunki on taannut Matkailun Osuuspankista olevia lainoja enimmäismäärältään 1,6 miljoonaa euroa.

Kaupungin aiemman myöntämä takaus ja antolainat eriteltyinä:

- kaupungin omavelkainen takaus enimmäismäärältään 1,6 miljoonaa euroa osuuspankista olevaan 2,0 miljoonan euron lainaan. Lainalla yhtiö maksoi osuuspankissa olleen 1 miljoonan euron luotollisen tilin ja pitkäaikaisen lainan heinäkuun 2021 ja tammikuun 2022 lainan lyhennykset.
- pitkäaikainen antolaina 500 000 euroa. Takaisinmaksu viimeistään 16.11.2026. Koron maksu vuosittain.
- pitkäaikainen antolaina 1 500 000 euroa. Lyhennysvapaata vuoden 2023 loppuun saakka. Lyhennyssuunnitelma täytyy tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi joulukuussa 2023. Koron maksu vuosittain.

Kaupungin kokonaisriski tämän hetken tilanteessa on yhteensä 3,6 miljoonaa euroa. Kaupungin riskiä pienentää kaupungille annetut vakuudet.

Velkojensa vakuudeksi yhtiö on yleispantannut sekä Osuuspankille että kaupungille kiinnitykset yhtiön irtaimen omaisuuden ja kiinnitykset tontin vuokraoikeuteen ja rakennuksiin Matkailun hallinnoimalla alueella, jolla sijaitsee yhtiön omistamat Villat ja Ympärivuotinen Lumilinna.

Kaupungin etusija Osuuspankin saatavien jälkeen. Kokonaisuutena tarkastellen kaupungin riski Kemin Matkailu Oy:stä on edelleen maltillinen ja hallittu.

Matkailun rahalaitoslainojen mahdollista takaamista sekä kaupungin antamia antolainoja säätelee kuntalaki, jonka mukaan kaupungin on saatava takauksensa tai lainansa vastineeksi yhtiöltä vakuuksia. Yhtiön ilmoituksen mukaan yhtiöllä on vapaana yksi osa (1,5 miljoonaa euroa) alusvakuutta. Alusvakuuden osalta tilanne on viime kaudella parantunut merkittävästi, koska Sampoa on peruskorjattu merkittävästi ja aiempien huoltojen taso on saatu nostettua asianmukaiselle tasolle. Tästä syystä on perusteltua, että Kemin Matkailulle myönnetään alusvakuutta vastaan 500 000€ laina, jolla lyhennetään myönnetty lyhytaikainen kassalaina 200 000€ ja jäljelle jäävällä 300 000€:lla varmistetaan kassaliikenne ja kauden valmistelu ennen kuin kauden 23-24 laskutus käynnistyy.

Mikäli yhtiön maksuvalmius edelleen vaatii omistajalta lisälainoitusta tulee huomioida sekä EU:n valtiontukisääntely että kuntalaki.

Valtiontukisääntelyn mukaan yritykselle ei saa antaa tukea, joka vääristäisi tai uhkasi vääristää kilpailua. Lainaehtojen tulee olla markkinaehtoisia, jolloin järjestelyyn ei sisälly valtiontueksi katsottavaa taloudellista etua. Lisäsijoitustoimenpiteet tappiolliseen yhtiöön voivat olla markkinaehtoisia, mikäli niillä kyetään tervehdyttämään yhtiön talous ja suojaamaan kunnan yhtiöön aiemmin tekemien pääomasijoitusten säilyminen. Valtiontukisääntelyn mukaan julkiseksi tueksi ei katsota sellaista kunnan yhtiöön tekemää sijoitusta, joka on tehty yksityiseen sijoittajaan verrattavissa olevissa olosuhteissa:

- sijoitukselle odotetaan tuottoa, joka voi muodostua yhtiön osakkeen arvon kohoamisesta tai osinkotuotosta
- yhtiön taloudellinen tilanne on perusteellisesti selvitetty ja taloudellisissa vaikeuksissa olevaan yhtiöön suhtaudutaan varauksella
- sijoitus turvaa yhtiöön aikaisemmin tehdyt panostukset.

Myös kaupungin omalle yhtiölleen tekemät sijoitukset kuuluvat EU:n valtiontukisääntelyn piiriin, joten sijoitusta on arvioitava myös tältä osin. Kysymys ei ole ilmoitusvelvollisuuden alaisesta tuesta, jos se on markkinaehtoinen eli kaupungilla on perusteltuja tuotto-odotuksia omalle pääomalle. Kaupungin tuottovaatimus on arvioitava päätöstä tehtäessä.

Kuntalain 129 § säätelee lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antamista seuraavasti: Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Kuntalain 129 §:n 2 mom. mukaan kunta voi myöntää lainan, takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Kuntalain 7 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Kuntalain 1 §:n 2 mom. mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten luominen kuuluu kunnan itsehallinnollisten tehtävien toimialaan, koska sillä lisätään ja edistetään alueen elinvoimaa.

Vaikka yhtiön tämänhetkinen tilanne on haastava, näkee yhtiön hallitus yhtiön

tulevaisuudessa positiivisia seikkoja:

- yhtiön toiminnan peruskivijalkana ja kehityksen perustana toimivat yhtiön tunnetut vahvat tuotekärjet sekä aiemmin tehdyt investoinnit; Jäänmurtaja Sampo sekä Ympärivuotinen LumiLinna,
- varaustilanne kaudelle 2023-2024 on yhtiön ilmoituksen mukaan hyvä.

Mahdollinen lisälaina yhtiölle ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Toisekseen yhtiö on suunnitellusti kyennyt edistämään ja nostamaan koronan jälkeistä liikevaihtoaan suunnitellusti ja samalla sekä parantanut oman aluksensa kykyä toimia että laajentanut yhtiön kapasiteettia tarjota sekä taata risteilytoiminta tuleville kausille.

Lainaehtojen tulee olla markkinaehtoisia, jolloin järjestelyyn ei sisälly valtiontueksi katsottavaa taloudellista etua. Tämä huomioiden järjestelyn kaupungille aiheuttamasta riskistä markkinaehtoinen korko on 12 kk euribor + 2,0 prosenttia. Marginaalissa on huomioitu yhtiön tyydyttävä luottokelpoisuusluokka ja lainan vakuudeksi tarjotulle vakuudelle tavanomainen vakuustaso. Lainoista perittävällä korolla arvioidaan saavutettavan lainalle EU-säädösten edellyttämä markkinaperusteinen hinnoittelutaso.

Talousspalvelut esittää, että kaupunginhallitus ja edelleen valtuusto hyväksyy Kemin matkailu Oy:n rahoitusjärjestelyn seuraavasti:

Pitkäaikainen antolaina 500 000 euroa.

Laina-aika Laina-aika 5 vuotta. Lainalla maksetaan 30.11.2023 kertasuorituksena kaupungin myöntämä 200 000 euron kassalaina.

Korko 12 kk:n euribor + 2,0 prosentin marginaali.

Lyhennykset Vuosittain

Koron maksu Vuosittain

Vakuudet Alusvakuus

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy Kemin matkailun rahoitusjärjestelyn seuraavasti: Pitkäaikainen antolaina 500 000€, jonka laina aika on 5 vuotta. Lainalla maksetaan 30.11.2023 kertasuorituksena kaupunginmyöntämä 200 000€ kassalaina. Korko valmistelutekstissä esitetyllä tavalla.

Päätös

Päivi Koskela (Intressijäävi), Ritva Aheinen, (yhteisöjäävi), Marja-Leena Laitinen (yhteisöjäävi) ja Reijo Viitala (edustajanjäävi) ilmoittivat esteellisyytensä asian käsittelyyn ja poistuivat kokoushuoneesta asian käsittelyn ajaksi.

Kemin Matkailu Oy:n toimitusjohtaja Jaakko Löppönen selosti asiaa kokouksessa.

Kaupunginhallitus päätti esittää valtuustolle, että se hyväksyy Kemin matkailun rahoitusjärjestelyn seuraavasti: Pitkäaikainen antolaina 500 000€, jonka laina aika on 5 vuotta. Lainalla maksetaan 30.11.2023 kertasuorituksena kaupunginmyöntämä 200 000€ kassalaina. Korko valmistelutekstissä esitetyllä tavalla.

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Kemin Matkailun rahoitusjärjestelyn seuraavasti:

Pitkäaikainen antolaina 500 000€, jonka laina aika on 5 vuotta. Lainalla maksetaan 30.11.2023 kertasuorituksena kaupungin myöntämä 200 000€ kassalaina. Korko valmistelutekstissä esitetyllä tavalla.

Päätös

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen esitteli asiaa kokouksessa.

Puheenjohtaja Reijo Viitala ja Päivi Koskela ilmoittivat esteellisyytensä (KuntaL 97 § 1 mom.) asian käsittelyyn ja poistuivat kokoushuoneesta asian käsittelyn ajaksi.

Varapuheenjohtaja Teija Jestilä toimi puheenjohtajana asian käsittelyn ajan.

Tuula Mäkinen esitti Päivi Heiskasen kannattamana, että lainaa ei myönnetä.

James Nevala esitti, että myönnetään 350 000 euron laina. Nevalan ehdotus raukesi kannattamattomana.

Koska oli tehty kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeava ehdotus suoritettiin koneellinen äänestys.

Kaupunginhallituksen ehdotusta kannattavat äänestivät JAA.

Mäkisen tekemää ja Heiskasen kannattamaa ehdotusta kannattavat äänestivät EI.

Suoritetussa koneellisessa äänestyksessä äänet jakaantuivat seuraavasti:

JAA 37

EI 3

POISSA 2

PIDÄTTÄYTYI 1

Yhteensä 43

JAA ääniä annettiin 37, EI ääniä 3, POISSA 2 ja PIDÄTTÄYTYI 1.

Äänestysluettelo on liitteenä.

Kaupunginvaltuuston päätökseksi tuli kaupunginhallituksen ehdotus.